



# SAMHÄLLS- VETENSKAPLIGA FAKULTETEN

## Den mediala nudiststranden

- Samtida förhållningssätt gentemot nakenhet i det offentliga bildspråket och dess inramning i *Naked Attraction*

Författare: Jacob Hede och Albin Algehed

Handledare: Fredrik Miegel

Examinator: Fredrik Schoug

Institutionen för medie- och kommunikationsvetenskap

MKV04 HT 2022

# Abstract

This study examines the social phenomenon of Naked Attraction and its significance in our society, rather than its relationship to established parameters in our society. The approach in this thesis is to try to understand Naked Attraction from the perspective of our civilization's attitudes towards public nudity. The study is based on a qualitative case-study method with analytical theories of nudity and the civilization process. Firstly, we conclude that the media regulations regarding public nudity in our time have been rewritten. Secondly, we understand this as due to the functions that are built into both our contemporary relationship to public nudity and mediated nudity. Finally, we see that this framework represents a new type of legitimate public nudity that serves an important and highly positive function.

<b>Naked Attraction</b>	<b>4</b>
<b>Bakgrund och syfte</b>	<b>5</b>
<b>Hur har reality-tv och mediering av nakenhet studerats förut?</b>	<b>8</b>
<b>Med vilka metodologiska verktyg kan man förstå Naked Attraction?</b>	<b>10</b>
<b>Med vilka teoretiska verktyg kan man förstå Naked Attraction?</b>	<b>13</b>
<b>Nudiststranden och omklädningsrummet</b>	<b>17</b>
<b>Omklädningsrummet</b>	<b>17</b>
Nakenhetens spekulativa kontroversialitet	17
Det mediala omklädningsrummet	18
<b>Nudiststranden</b>	<b>22</b>
Nakenhetens fristad	22
Den mediala nudiststranden	23
<b>Nudiststranden och omklädningsrummet i Naked Attraction</b>	<b>29</b>
Hur nakenhetens spekulativa kontroversialitet formatiseras till en kroppens fristad	29
<b>Slutsatser</b>	<b>37</b>
Det nya regelverket för offentlig nakenhet	37
En ny representation	38
Den nya nakenheten	38
<b>REFERENSER</b>	<b>40</b>
ELEKTRONISKA RESURSER	42
EMPIRISKA REFERENSER	43

# Naked Attraction

I det här dejting-experimentet provar vi något nytt. Här låter vi kärlekstörstande singlar hitta en dejt bland fem nakna människor. Steg för steg tar vi reda på vad som händer när man kastar av sig alla kläderna och går på magkänsla och fysisk attraktion.

(Första dejten, NA 2022)

Så lyder den dubbning som inleder alla sex avsnitt av reality-tv-programmet *Naked Attraction* (2022). Strukturen i avsnitten är identisk. I mitten av en halvcirkel bestående av fem färgglada boxar står avsnittets huvudperson tillsammans med programledaren Sofia Wistam, båda fullt påklädda. Efter en kort introduktion av huvudpersonen, hens personlighet, sexuella läggning och partnermässiga preferenser inleds en mycket okonventionell urvalsprocess bland de dejtingkandidater som ryms i boxarna. I den första rundan höjs samtliga boxväggar som är riktade inåt i halvcirkeln sakta uppåt till midjehöjd på kandidaterna inuti. Huvudpersonen står nu inför fem par underkroppar utan varken textilier eller censureringsfilter för att dölja sådant som vanligtvis inte visas i tv. Vid de här laget är det inte ovanligt att huvudpersonen rodnar något, fnissar och skruvar på sig eller för händerna till ansiktet. Deltagaren Izabella benämner det absurda i situationen med orden:

Det här är ingen normal situation och *I love it*

(Personlighet är allt, 2022)

Utifrån kandidaternas blottade kön, ben och fötter måste huvudpersonen nu göra ett första val när fem ska bli fyra. När valet är gjort höjs de resterande fyra box-väggarna ytterligare för att blotta även överkroppen medan ansiktet tills vidare förblir osynligt. Ytterligare ett val görs utan att något annat än de fysiska attribut som utgör dejt-kandidaternas nakna kroppar tas i beaktande. Mellan urvalsprocess-rundorna klipps ibland korta animerade informationsvideor in, med syfte att utbilda publiken i sexualkuriosa. När en kvinna med små bröst precis varit i bild visas en video som informerar tittaren om att kvinnor vars bröst är mindre än genomsnittet oftast har

vårtgårdar och bröstvårtor som är mer receptiva för beröring och enklare kan stimuleras (Rosa drömmar, 2022). När endast tre kandidater återstår höjs väggarna även över ansiktet och huvudpersonen får ställa en valfri fråga till vardera kandidat. Om huvudpersonen inte rodnat, fnissat eller skruvat på sig vid det här laget brukar hen göra det nu när kropparna i burarna får ansikten och ögon som förmår blicka tillbaka på denne utvärderas. När kandidaternas ansikten och svar, såväl som röst och dialekt evaluerats görs det näst sista valet.

Varje gång en kandidat blir hemskickad kommer hen ut ur sin bur och ställer sig bredvid huvudpersonen för att svara på en fråga eller två. Ibland vill den nakna kandidaten dessutom krama huvudpersonen innan hen lämnar studion medan kameran zoomar in på den utröstade kandidatens rumpa i närbild. I den sista rundan välkomnas de nakna kandidaterna att stiga ut ur sina burar medan huvudpersonen, som också skall visas naken innan det slutgiltiga valet, går ut ur studion och klär av sig. Under tiden samtalar Wistam med de båda finalisterna. När huvudpersonen sedan gör återentré har det blivit dags för finalisterna att agera bedömare då huvudpersonen snurrar några varv och de tillåts säga sitt om dennes kropps nakna uppenbarelse.

Genomgående under hela programmet är att endast komplimanger riktas mot de nakna kropparna. När det sista valet slutligen faller på vinnarkandidaten tar de varandra i hand och vandrar tillsammans ut ur studion. Under programmets avslutande del får vi följa med huvudpersonen och vinnaren på deras fullt påklädda dejt där det skålas i något att dricka och samtalas en stund innan kamerornas slås av för kvällen. Avslutningsvis bjuds tittaren på en intervju dagen efter, där både vinnaren och huvudpersonen deltar. Ett antal frågor betas av - hur var gårdagens upplevelse och dejt? Sov de tillsammans igår kväll? Finns där en romantisk framtid de båda emellan?

## Bakgrund och syfte

I boken *Reality tv* beskriver Annette Hill (2015) hur tv-format uppstår aldrig i ett vakuum, tvärtom sitter tv-producenter och tv-kanalchefer och klurar över vilka

format som skulle kunna tänkas väcka människors uppmärksamhet och intresse utan att för den delen väcka för stor upprördhet eller förargelse. De undrar över vilka komponenter som kan tänkas få ett program att sticka ut, eller passa in. Denna tankeverksamhet måste naturligtvis ske i förhållande till de omgivande samhällets konventioner och som kanalchef, tv-producent eller som någon som på annat sätt är ansvarig för att sälja in eller producera nya tv-format måste man alltså försöka "ta tempen" på det tilltänkta programmets publik (Hill, 2015:6-7).

Allra tydligast syns kanske detta experimenterande med format i den omåttligt populära reality-tv-subgenren dejtingprogram. Genren har under de senaste åren tillskansat sig större och större utrymme på både svenska och internationella tv-tablåer och streamingplattformar. I Sverige gör alla tv-hus egna försök att nå genom bruset med olika dejting- och relationsformat. *Gift vid första ögonkastet* (2022) och *Första dejten* (2022) på SVT, *Bonde söker fru* (2022) och *The bachelor* (2022) på tv4, *Hemliga beundrare* (2018) och *Paradise hotel* (2022) på TV3. Allra senast lanserade SVT programmet *Hotel Romantik* (2023), ett program som följer den äldre generationens romantiska eskapader. Dessa program når och engagerar hela tiden stora publik. Deras innehåll blir ständigt föremål för förlöjligande och diskussion på sociala medieplattformar som Twitter och Instagram. På ett av Sveriges största humor-konton på Instagram - dyngbaggegalan - är dejtingprogrammen en ständig grogrund för raljant humor. De klipp som delas där får över en halv miljon visningar, tiotusentals gillamarkeringar och flera hundra kommentarer som nästan uteslutande är av gycklande och ironiserande karaktär. Att programmen är spekulativa, förnedrande och innebär ständigt nya lågvattenmärken i svensk tv-historia är åsikter som ständigt uttrycks i den mediala diskussionen rörande dejtingprogrammen.

Ett av de senaste, och kanske även det mest häpnadsväckande formatet hittills, Kanal 5:s *Naked Attraction* (2022) är inget undantag. Till skillnad från alla tidigare nämnda dejtingprogram finns i *Naked Attraction* en komponent som är helt ny på svensk tv - ocensurerade, inzoomade och kvardröjande filmade nakna kroppar. Det svenska programmet, som har en brittisk förlaga, hade premiär sommaren 2022 och gick i totalt sex avsnitt. När explicit nakenhet för första gången i svensk tv-historia tilläts vara ett reality-tv-programs själva poäng, som tydligt medierar sådana tabun

som i föregående program endast antytts eller ramats in av konstnärliga ambitioner, tittade hela 452 000 människor. Programmet gav precis som många andra dejtingprogram upphov till många tweets, mycket diskussion och stor kritik.

*Naked Attraction* kan som fenomen betraktat alltså antas säga något om den samtid som tillåter format-experimenterandet att träda in i en sfär som hittills ansetts vara förbjuden mark. Explicit nakenhet tillåts traditionellt sett inget utrymme i vår mediala offentlighet. Att bygga ett program kring offentlig nakenhet möts därför av stor kritik. Men ifall man betraktar programmets chockerande bildspråk utifrån ett bredare civilisationsmässigt perspektiv, skrapar på ytan och försöker se bortom det rutinmässiga avfärdandet av, och den raljanta inställningen gentemot kontroversiella, sensationella och experimentella dejtingprogram kan *Naked Attractions* existens förstås på betydligt mer positivt och progressivt sätt. Någonting i vår samtid tillåter konventionella medieplattformar som Kanal 5 och Discovery + att förflytta och förändra de gränser och regler som tidigare verkat för att reglera, dölja och redigera bort nakenhet. Förvisso kan *Naked Attraction* betraktas som en rent spekulativ chansning från mediehusens sida. Denna uppsats ämnar dock att på ett mer explorativt sätt analysera hur *Naked Attraction* behandlar den explicita nakenheten utifrån ett bredare civilisationsmässigt perspektiv för att bättre förstå vilka *legitimerande* förhållningssätt gentemot den nakna kroppen som råder i vårt samhälle och möjliggör programmets existens.

Vi har valt att formulera en frågeställning utifrån den princip som presenteras i Johan Asplunds bok *Om undran inför samhället* (2000) för att utreda vad *Naked Attraction* betyder. Vi studerar alltså det sociala fenomenet *Naked Attraction* betydelse i vårt samhälle, snarare än *Naked Attractions* förhållande till redan fastställda parametrar i vårt samhälle. Asplund menar nämligen att förståelsen av sociala fenomen är beroende av det perspektiv det studeras utifrån. En bild som föreställer en anka, kan ifall man vänder den upp och ner och betraktar den utifrån ett nytt perspektiv, även visa sig föreställa även en hare. På så vis kommer denna uppsats att argumentera för att förståelsen av fallet *Naked Attraction* också är beroende av det perspektiv vi betraktar det utifrån. Ett program som uppfattas som ett spekulativt nakenprogram, kan ifall man betraktar det från en annan synvinkel, även förstås som en meningsfull, positiv och progressiv fristad för vårt samtida

förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet. Denna uppsats ansats är därför att försöka förstå *Naked Attraction* utifrån vår civilisations förhållningssätt gentemot just offentlig nakenhet. Vi ställer oss därför frågan:

*Hur kan vi förstå Naked Attraction utifrån vårt samhälles syn på nakenhet?*

## Hur har reality-tv och mediering av nakenhet studerats förut?

Reality-tv-program såväl som dejtingprogram har länge betraktats som intressanta studieobjekt för forskare inom medie- & kommunikationsvetenskap, så väl som inom andra vetenskapliga discipliner. I "The Content of Reality Dating Shows and Viewer Perceptions of Dating" (Ferris, A.L. m.fl. 2007) presenteras exempelvis teorier rörande hur människor inte endast är passiva projektionsmattor för reality-tv-programmens innehåll, utan är medvetna konsumenter som reflekterar, reglerar och indirekt lär sig från material som visas i reality-tv-program. Studien argumenterar för att publiken på samma vis som Bandura (2001) fann att personer med aggressiva drag identifierar sig närmare med aggressiva tv-karaktärer, identifierar dejtingprogrammets publik med de olika dejtingbeteenden som där porträtteras. R. C. Scarborough & C. A McCoy (2016) fokuserar i "Moral reactions to reality TV: Television viewers' endogenous and exogenous loci of morality" också på publikens mottagande av reality-tv. Ur deras studie dras slutsatsen att socioekonomiska faktorer såsom utbildning och klass spelar roll för hur troligt det är att man konsumerar reality-tv. Desto högre socioekonomiskt kapital, desto lägre konsumtion av genren. Detta innebär att en sorts moralisk smutskastning av genren som bottnar i socioekonomiska skillnader och reality-tv-genren betraktas sålunda som lågkulturell och moraliskt dålig tv. Liknande slutsatser dras även i Dana Clouds studie "The Irony Bribe and Reality Television: Investment and Detachment in The Bachelor" (2010). Istället för att studera genren som helhet fokuserar Cloud på det enskilda fallet *The Bachelor* och mer specifikt en av deltagarnas val att lämna programmet utan att välja en partner. Detta fall låter oss således förstå att *The Bachelors* publik är förmögna att betrakta programmets realityinnehåll som som både "äkta" och "oäkta", och därför som både värt att titta på och värdelöst på



samma gång. Utöver publikstudier i förhållande till reality-tv och dejtingprogram är det också vanligt att utföra deltagarstudier. Minna Aslamas studie "Playing House: Participants' experiences of Big Brother Finland" är ett sådant exempel. Studien visar att deltagarna i programmet *Big Brother* genom sina intervjuer avslöjar tre nyckelteman bland reality-tv-deltagare; (1) det lockande i upplevelsen, (2) den tvetydiga kändisstatusen samt (3) en vilja att gå till botten med "den ultimata sanningen" i förhållande till den faktiska upplevelsen kontra hur programmet slutprodukt såg ut. Även i Donna S.C Chus (2020), "An (un)romantic journey: Authentic performance in a Chinese dating show" är reality-tv-deltagaren studiens fokus. Studien undersöker hur reality-tv producerar och förhåller sig till autenticitet genom att intervjua fyra deltagare av programmet *If You Are the One*. Deltagarna upplevde att de drogs mellan en vilja att uppträda autentiskt samtidigt som de kände sig pressade att skapa "tv-innehåll". Studien understryker hur interaktionen mellan deltagare, producenter och publik skapar ett sorts osynligt manus som ligger till grund för deltagarnas uppträdande i reality-tv-program.

Vi kan alltså konstatera att de vanligaste sätten att studera reality-tv och dejtingprogram är genom att fokusera på deras relation till antingen publik eller deltagare. I denna uppsats kommer vi argumentera för att förståelsen av *Naked Attraction* är av intresse oberoende av programmets relation till deltagarnas uppfattningar, eller publikens mottagande. Vi intresserar oss alltså för programmets betydelse som sådan. Denna mer explorativa ansats kommer sig av att *Naked Attraction* innehåller en komponent som inte behandlats i tidigare studier av reality-tv i särskilt stor utsträckning - ohöljd nakenhet som bärande programidé. I Hannah Frith, Jayne Raisborough och Orly Klein (2014) "Shame and pride in how to look good naked" (*HTLGN*) studerar de förvisso ett brittiskt tv-program där människor med stigmatiserade kroppstyper får hjälp med att känna sig snygga och attraktiva nakna. I *HTLGN* studerar författarna övergångsriter där subjekten i programmet går från vad de kallar en position av *body-shame* till en mer positiv självbild som de kallar *body-pride* (*HTLGN*, 2014). Här har fokus alltså återigen legat på deltagarnas upplevelse. Nakenhet i reality-tv studerades även i Angela Smiths (2019) studie "How the hell did this get on TV?". *Naked Attraction* utforskas i syfte att undersöka förhållandet mellan *Naked Attractions* kontroversiella bildspråk och dess högst konservativa språkbruk.

Nakenhet i reality-tv har alltså tidigare studerats, men dess betydelse som sådan - betraktad utan att ta hänsyn till på förhand definierade hypoteser eller etablerade synvinklar - är ännu outforskad. Nakenheten och andra tabun inom reality-tv har utslutande studerats i förhållande till deltagare, publik eller andra redan existerande parametrar, som exempelvis språkbruk. I denna studie vill vi undersöka det faktum att *Naked Attraction* innehåller explicit nakenhet utan att behöva förhålla oss till frågor som inte förklarar detta fenomenets faktiska betydelse (Asplund, 1983). Således studerar vi nakenheten i *Naked Attraction* utifrån vårt hur vi i vår samtid uppfattar och förhåller oss till just nakenhet. En utav de främsta teoretiseringarna kring hur nakenhet kommit att uppfattas i vår samtid hämtar vi från Norbert Elias (2000) civilisationsprocess samt Hans Peter Duerrs (1994) alternativa tolkning - myten om civilisationsprocessen. Även Lynda Neads studier rörande regelverk och inramning av medierad nakenhet ligger till grund för vårt teoretiska angreppssätt. Genom dessa teorier kan vi på ett explorativt vis undersöka vad *Naked Attraction* betyder i förhållande till vår samtids syn på nakenhet. Vi bidrar på så sätt till en djupare förståelse rörande mediering av nakenhet i reality-tv utifrån hur vårt samhälle förhåller sig till nakenhet i offentligheten.

## Med vilka metodologiska verktyg kan man förstå *Naked Attraction*?

Denna uppsats består i en fallstudie som genom kvalitativ innehållsanalys på ett explorativt sätt undersöker fallets empiriska material som består av samtliga avsnitt av den svenska versionen av tv-programmet *Naked Attraction* för att utröna dess betydelse i förhållande till samtida förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet.

I Bengt Flyvbjergs bok *Making Social Science Matter* (2001) beskrivs fallstudiemetodens fördelar ingående. Enligt Flyvbjerg bör man inför undran om sociala fenomen börja med att ställa sig frågan "hur?". Man bör lägga emphasis vid detaljstudier och utföra sina analyser utifrån fallets kontext. Därtill är det viktigt att man först ser till fenomenets praktiska aspekter, snarare än att direkt försöka utläsa fallets diskursiva betydelser. Fallstudiemetoden lämpar sig därför väl för att förstå

hur *Naked Attraction* kan förstås i förhållande till vår samtids syn på offentlig nakenhet därför att stort fokus kan läggas vid att detaljstudera *Naked Attractions* beståndsdelar. På så vis kan vi nå en djupgående förståelse för hur deras betydelser och funktioner skapas i förhållande till fallets kontextualitet. Detta är fördelaktigt eftersom förståelsen av *Naked Attraction* synliggörs i den praktiska och specifika inramning nakenheten medieras genom (detaljerna) i förhållande till samtida förhållningssätt gentemot nakenhet (kontexten). Därefter underbygger vi vår förståelse av *Naked Attraction* genom att knyta denna inramnings betydelser till tidigare forskning om samtida förhållningssätt gentemot nakenhet samt andra sociala fenomen där liknande betydelser återfinns (Flyvbjerg, 2001:30-36). På så vis uppnår vi en så kallad "tjock beskrivning", det vill säga att vi påvisar hur fallet *Naked Attraction* kan nyanseras och problematiseras utifrån olika teoretiska perspektiv och sociala kontexter. Uppsatsen är nämligen delvis också sprungen ur en ambition att problematisera och nyansera det omgärdande samhällets rutinmässiga avfärdande av programmet som ytligt och spekulativt, och nakenheten som skambelagd och farlig. Fallstudien lämpar sig väl även för detta ändamål eftersom endast ett fall är tillräckligt för att sticka hål på en annars rutinmässigt genererad uppfattning (Flyvbjerg, 2001:73-77).

Fallet *Naked Attraction* kan klassas som ett extremfall såväl som ett kritiskt fall utifrån Flyvbjergs definition av begreppen. *Naked Attraction* är nämligen dels ett mycket avvikande fall av medierad nakenhet, faktiskt det enda av sitt slag, dels är det ett sprillans nytt och extremt offentligt fall av medierad nakenhet, då den typ av nakenhet som där ges utrymme aldrig tidigare fått plats i det bredare medielandskapet. Fallets extremt avvikande karaktär innebär att det kan synliggöra vår samtids nuvarande förhållande gentemot offentlig nakenhet även på mindre offentliga platser. Ifall de slutsatser som dras från detta fall går att underbygga på tillfredsställande vis är sannolikheten stor att samma slutsatser även kan dras från mindre extrema fall (Flyvbjerg 2001:78-79).

Det fina med att låta fallet *Naked Attraction* Sverige utgöra vårt empiriska material är att vi kunnat studera allt befintligt material. Endast en säsong bestående av sex avsnitt existerar, och vi har studerat samtliga. Det empiriska materialet består alltså i ett totalurval. Som Sharan B Merriam poängterar i *Fallstudien som forskningsmetod*

(1988) är detta är fördelaktigt därför att vår studie inte riskerar att ta skada av att potentiellt viktig empiri sorteras bort i urvalsprocessen då denna strategi innebär att fallet studeras i sin helhet (Merriam, 1988:63). Vi har även valt att närma oss *Naked Attraction* genom att ta del av de recensioner programmet mottagit, såväl som de intervjuer som givits i samband med programmets premiär.

Eftersom vi i denna uppsats ämnar att förstå vad fallet *Naked Attraction* betyder i förhållande till samtida förhållningssätt gentemot nakenhet analyserar vi det empiriska materialet genom att använda oss av kvalitativ innehållsanalys. När man ställer sig en fråga som; "Hur kan man förstå X utifrån Y?" likt i denna studie skänker den kvalitativa innehållsanalysen utmärkta redskap för att uppnå de ändamål som frågan ger sig ut för att finna. Frågans explorativa ansats besvaras genom att tolka och ge betydelse till olika aspekter av det sociala fenomenet *Naked Attraction*. Som framgår i *Tolkning och reflektion* (2017) skriven av Mats Alvesson och Kaj Sköldbberg, är den kvalitativa innehållsanalysen en typ av textanalys, i vilken tolkningar och givandet av betydelse till empirin börjar med detaljstudier av objektet som underbyggs med hjälp av argumentation som grundar sig i applicerbara teorier och, i detta fall, kulturella observationer (Alvesson m.fl, 2017:336). De kulturella observationerna går ut på att identifiera övergripande gemensamma värden bland kulturens deltagare som sedan knyts till det empiriska materialet via våra teoretiska verktyg. Teorierna består främst i Norbert Elias och Hans Peter Duerrs tolkningar av civilisationsprocessen, där samtida och historiska skambeläggande och legitimerande förhållanden gentemot nakenhet behandlas, samt i Lynda Neads teorier kring medieringsnormer rörande olika typer av nakenhet. Dessa presenteras mer ingående i följande avsnitt.

## Med vilka teoretiska verktyg kan man förstå *Naked Attraction*?

För att förstå hur offentlig nakenhet fått sina samtida betydelser och innebörder utgår vi ifrån Norbert Elias *The Civilizing Process* (2000). Genom Elias teorier tydliggörs på vilket sätt den offentliga nakenheten kommit att förknippas med skam

och otrygghet för den civiliserade människan. Civilisationsprocessen undersöker synen på nakenhet och intimitet utifrån olika tiders offentliga bildspråk, precis som denna uppsats ämnar att göra genom att studera programmet *Naked Attraction*. Elias utgår från den feodala medeltidens offentliga bildspråk och undersöker hur nakenhet och intimitet porträtteras och avbildas för att förstå hur människor förhåller sig till nakenhet förr. Genom att studera medeltida avbildningar av badstugor, sängkammare och dylika offentliga inrättningar identifierar Elias ett i grunden väsensskilt förhållningssätt till nakenhet i jämförelse med idag. Under den feodala medeltiden var det inget märkvärdigt då kvinnor och män som inför varandra var främlingar, fullt avklädda hjälptes åt att tvätta varandras kroppar. Inte heller höjdes bygdens ögonbryn ifall någon kom vandrandes ner för gatan på väg till badhuset med blottade bröst, öppen rock eller helt utan kläder. Ifall nöden gjorde sig påmind, och behov tvunget behövde uträttas behövde man inte gå utom syn- eller hörhåll, rännstenen eller närmsta buske betraktades som fullgoda toaletter. I en familjs sängkammare kunde en kringresande främling inkvarteras över natten för att helt naken krypa ner under filtar tillsammans med familjens barn, inget konstigt med det (Elias, 2000:138-142).

Elias tillvägagångssätt är alltså detsamma som vårt - att studera det offentliga bildspråkets porträttering av nakenhet. I vår samtid är naturligtvis ovanstående företeelser fullständigt otänkbara. Sedan den feodala medeltiden fram till idag har människan genomgått den ständigt pågående civilisationsprocessen. Under 17 och 18-hundratalet, då Europas feodala samhällen samlades under större stater som inbegrep betydligt fler människor uppstod nya förhållningssätt, som var bättre anpassade för att hantera vardaglig interaktion med allt större grupper människor. I sin tur innebar det att nakenheten började betraktas som skamlig och farlig (Elias, 2000:142). Den som numera uppträder naken i offentligheten drabbas av ångest och panik. Även den som blir vittne till nakenhet upplever en obekvämlighet som är tätt förknippad med den som uppstår när man befinner sig i fara. Ifall en omkringströvande främling i dagens civiliserade samhälle knackar på en familjs dörr och frågar ifall det vore möjligt att få sova naken bredvid familjens barn under natten behöver föräldrarna inte överväga erbjudandet, de vet att något sådant anses otänkbart, fel och förfärligt. Vi har alltså internaliserat ett skambeläggande förhållningssätt gentemot nakenhet eftersom det gör oss nytta och minskar risken att

hamna i fara. Genom denna och dylika internaliseringar har samhället genomgått en process som innebär ett avskiljande mellan icke-civiliserat och civiliserat. Människor internaliserar över långa tidsperioder nyttigare och nyttigare förhållningssätt gentemot nakenhet och desto fler förfiningar av dessa internaliseringar som sker - desto mer civilisation (Elias, 2000:436-437). Elias låter oss alltså förstå hur och varför nakenhet förknippas med skam och fara och är därför användbar för att förstå samtida förhållningssätt gentemot nakenhet.

Dock går det att befatta sig med den skamliga och farliga nakenheten ifall det sker under kontrollerade former. Konsthistorikern Lynda Nead beskriver i boken *The Female Nude* (1992) hur detta kan komma sig. Hon menar precis som Elias att en internalisering av skam och fara har skett framförallt inför den kvinnliga nakenheten. Ifall den skall kunna presenteras i offentligheten behöver den därför först formas och konstrueras utifrån en uppsättning strukturer som kan åläggas den i syfte att oskadliggöra dess negativa verkningar. På så sätt kan man nämligen tämja den kvinnliga nakenheten och skapa konst. För att detta ska ske krävs först och främst att de obsceniteter som vanlig kvinnlig nakenhet är beskaffad med, det vill säga attribut som överflödigt fett, ärrbildning och bristningar, knottrig hy, asymmetriska kroppsformer, oönskad behåring, för små eller för stora eller för hängiga bröst, smutsiga eller kroppsvätskebestänkta kroppsdelar, dålig kroppshållning och så vidare behöver sorteras bort (Nead, 1992:19). Sådana attribut lämpar sig inte särskilt med konsten på grund av konstens ständiga strävan att återskapa tankeideal. Den ständiga bortsorteringen av oönskade attribut i det konstnärliga offentliga bildspråket fungerar alltså legitimerande (Nead, 1992:10-12). Dessa legitimeringsanspråk kommer att vara av största vikt för denna uppsats då liknande legitimerande inramningsstrukturer går att återfinna även i medieringen av nakenhet i *Naked Attraction*. I *Naked Attraction* fungerar inramningen också legitimerande, men den fyller andra funktioner. Obscena nakenhetsattribut tillåts för första gången mediering i det svenska offentliga bildspråkets historia när oensurerad nakenhet ges medialt utrymme i *Naked Attraction*.

Nead beskriver vidare hur kvinnlig nakenhet måste tilltala det kontemplativa och kulturella, snarare än den känslomässiga och naturliga i betraktaren för att inte riskera att uppfattas som pornografi. Detta görs genom att den som har uppgiften att

mediera den kvinnliga nakenheten gör stilmässiga, tekniska och konstnärliga val som tillåter betraktaren att uppskatta själva framställningen av nakenheten, snarare än nakenheten själv, för att undvika att uppmuntra till upphetsning. Ifall detta sker kan civiliserade människor genom internalisering av förfinade sätt att förhålla sig gentemot nakenhet betrakta den för dess skönhet utan att uppleva skam eller fara. På så vis tar en skiljelinje mellan den upphöjda konsten och den besudlade pornografin form (Nead, 1992:87-88). Dessa kategorier har tidigare stått som motpoler på ett spektrum av medierad nakenhet, men som denna uppsats kommer att argumentera för går det numera att identifiera en typ av medierad nakenhet som inte låter sig placeras på detta spektrum. Vi kan alltså använda Neads teorier för att analysera normen för vilken nakenhet som får plats i offentligheten i jämförelse med den som får utrymme i *Naked Attraction*.

För att förstå hur detta kommer sig behöver vi återvända till civilisationsprocessen, samt den kritik som förts gentemot den i boken *Nakenhet och Skam* (1994), skriven av Hans Peter Duerr. De antaganden om den feodala medeltidens nakenhet som Elias har som grund i sitt teoribygge har missuppfattas och feltolkats, menar Duerr. Där Elias i de medeltida avbildningarna ser alldagliga badstugor och sängkammare insisterar Duerr på att dessa i själva verket måste tolkas som bordeller eller liknande vanhedrande inrättningar. Där Elias tror att han betraktar en målning över ett medeltida torg i full rörelse argumenterar Duerr för att olika tidsrymder ofta inbegreps i samma målning. Människan som står och kissar i en buske och paret som sitter nakna i badtunnan kan därför inte antas ha gjort detta inför allmän beskådan. På liknande sätt ifrågasätter Duerr mycket av Elias bevisföring. Slutsatsen som dras från de olika studieobjekten blir för Duerr alltså den motsatta - nakenhet var redan på den feodala medeltiden tätt förknippad med ohederlighet, skam och fara. Till och med i den grad att manlig närvaro i kvinnliga badstugor kunde bestraffas med döden (Duerr, 1994: 42-49). Därtill vänder Duerr blicken till samtiden och identifierar flertalet situationer där offentlig nakenhet förekommer. På nudiststranden hanterar främlingar varandras nakenhet utan svårigheter. Blicken tillåts vandra över de andra nakenbadarnas avtäckta kroppar utan att varken betraktaren eller den betraktade drabbas av skamkänslor. Inte ens sexuella akter, likt onani utförd på sig själv eller någon av de andra besökarna är ovanliga förekomster - snarare uppmuntras sådant beteende menar Duerr. Människan står idag i begrepp att distansera sig själv från

den skam som länge förknippats med nakenhet och har till och med lärt sig att uppskatta de frigörande, positiva och njutningsmässiga verkningar ett sådant förhållningssätt tillåter och det är i sig ett tecken på en fortskridande civilisationsprocess snarare än det motsatta (Duerr, 1994:142-246). Duerrs tolkning av civilisationsprocessen kan därför användas som ett fruktbart komplement till Elias för att förstå alternativa förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet.

Vi betraktar vidare *Naked Attraction* utifrån de premisser som Annette Hill ålägger hela reality-tv-genren i boken *Reality TV* (2015), där hon menar att värdet i reality-tv sällan ligger i ett programs själva innehåll, snarare är det avgörande vilket slags värde som produceras bortom själva innehållet i samband med dess kontext. Folk dras till reality-tv därför att ett socialt värde skapas runt dess innehåll genom publikens engagemang i den tidstypiska kulturella kontexten. Hill menar att tittare både älskar, och älskar att hata, reality-tv. Hill identifierar ett förhållningssätt gentemot genren som innebär att den får stå som exempel för allt som är dåligt med vår moderna kultur - den är synonym med tidsslöseri, låg nivå och skräp. Trots att många har en negativ syn på genren så har de allra flesta en åsikt om den - reality-tv är nämligen en grogrund till samtal, diskussion, debatt, humor, samtida spaningar och tidstypiska fenomen. Reality-tv-format är nämligen högst aktuella och håller sig hela tiden relevanta i förhållande till sin omvärld. Det går inte att förstå reality-tv ifall programmets innehåll inte kan kopplas till något annat. Något annat innebär i denna kontext det omgärdande samhällets sociala kultur (Hill, 2015, s. 4-7). Hills resonemang låter oss alltså förstå att *Naked Attraction* måste förstås som en del av vår samtids sociala kultur som de senaste åren präglats allt mer av frågor om inkludering, tolerans och jämlikhet. För synen på den nakna kroppen är detta inget undantag. Begrepp som *body-positivity*, *fatshaming* och sexuell frigörelse har blivit en del av det vardagliga språkbruket. *Naked Attraction* måste således även förstås utifrån dessa premisser.



# Nudiststranden och omklädningsrummet

I början av analysen undersöker vi vilka förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet som existerar i vår samtid och identifierar nudiststranden och omklädningsrummet som bärare för två vitt skilda sätt att förhålla sig gentemot den. Därefter utforskar vi på vilket sätt *Naked Attraction* som resultat av dessa förhållningssätt behandlar den o censurerade nakenheten i programmet. Senare i analysen tar vi oss an det sätt på vilket *Naked Attraction* bygger legitimitet för sitt innehåll i förhållande till samhällets syn på nakenhet. Till sist redogör vi för en ny typ av medierad nakenhet samt dess funktioner i vår vår samtids kulturella och mediala kontext. Genom att studera *Naked Attraction* utifrån dessa frågor bidrar vi till djupare förståelse för vår samtids syn på nakenhet.

# Omklädningsrummet

## Nakenhetens spekulativa kontroversialitet

Hur nakenheten kommit att ses som kontroversiell, intressant och närmast farlig går enkelt att förstå utifrån Norbert Elias studier som lett till myntandet av teoribygget kring civilisationsprocessen. I takt med att samhällen, deras värderingar, normer och förutsättningar är under ständig förändring så pågår i varje samhälle hela tiden en sociogenes (Elias, 2000). Det innebär att vi ständigt lär oss att förhålla oss till olika fenomen eller situationer på de specifika sätt som vårt samhälles föränderliga normer ålägger oss att göra för att passa in. Sociogenesen är alltså ett sorts samhällsgemensamt protokoll till vilket nya instruktioner hela tiden tillkommer som vi lär oss att följa. Anledningen till att människor genom historien har tenderat vilja följa dessa nya normer beror på att de visat sig vara nyttigare än de föregående. På så vis "förfinar" vi hela tiden vårt beteende (Elias, 2000, s. 436-437). Vi äter till exempel inte längre med händerna sedan bestickens fördelar uppdagades. Sedan fördelarna med toaletter och toalettbås uppdagades utträttar vi våra behov i avskildhet och spolar bort resultatet innan nästa människa kan välkomnas in. På samma sätt har vi insett att det är nyttigt att inte låta kvinnor och män tvätta sig nakna i gemensamma badhus. Vi har förstått att förbiresande resenärer när de tar in på hotell helst bör klä av sig och sova i separata rum, istället för att dela säng och sängkammare. Vi har kommit till insikt om de faror som dessa situationer kan föra med sig. Sexuell upphetsning kan få obehagliga konsekvenser i form av övergrepp, oönskade graviditeter, otrohet och svek eller liknande. Därför täcker vi våra nakna kroppar i civiliserade samhällen. Den som av någon anledning bryter mot denna regel bestraffas om inte i laglig mening så åtminstone genom att uppleva skamkänslor och ångest. För att måla en tydligare bild av hur detta samtida förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet tar sig uttryck räcker det med att referera till hur den civiliserade människan uppträder i *omklädningsrummet*. Tidigare forskning har visat att det affektiva uppfattandet av vistelsen i omklädningsrum, framförallt bland unga, innebär stor skamfylldhet och otrygghet (Couturier, L. E., Chepko, S., & Coughlin, M. A., 2005). Nakenhet har blivit ett starkt tabu som betraktas som farligt och skamligt. Omklädningsrummet, som är en plats

där vi är mer eller mindre tvingade att visa oss nakna inför andra, innebär också en uppvisning av ett symboliskt kapital. I denna kontext består det symboliska kapitalet i den nakna kroppens förhållande till andra kroppar i ett socialt rangordningssystem (O'Donovan, T., Sandford, R., & Kirk, D. 2015). Vid blottläggandet av den fysiska nakenheten förändras alltså vår position i det sociala system som råder utanför omklädningsrummet, vilket kan förstärka negativa upplevelser av skam, otrygghet och fara. Nakenheten bildar på så vis en ny arena med nya spelregler, där otrygghet och skam kan åläggas somliga kroppstyper i högre utsträckning än andra. Därför begränsas den ocensurerade nakenheten idag i möjligaste mån till privata rum - sängkammaren, duschen och toaletten.

### Det mediala omklädningsrummet

Trots att *Naked Attraction* är ett program som innehållsmässigt går ut på att finna en livspartner genom att vända på den traditionella dejting-processen så är det nakenheten som är programmets själva *poäng* och som gör det intressant att titta på. Detta framgår bland annat genom programmets dramaturgiska uppbyggnad. Sofia Wistam frågar ifall huvudpersonen är beredd innan skärmarna på ett långsamt och effektivt sätt höjs ackompanjerat av spänningshöjande musik samtidigt som det korsklipps till huvudpersonens nervösa ansikte i närbild (Dejtingdjungeln, 2022). Detta indikerar att det är något spännande, dramatiskt, okonventionellt och närmast farligt som sker. Får man göra såhär på tv? Får man visa upp omklädningsrummet i det offentliga bildspråket?

När man läser de recensioner *Naked Attractions* brittiska förlaga mottog efter programmets premiär blir detta samtida omklädningsrums-förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet smärtsamt tydligt. I *The Guardian* skrev journalisten Stuart Heritage att programmet innebar "*the death of all civilisation*" (Heritage, 2016). Även i Sverige var det många kritiker som ställde sig frågande inför den ocensurerade nakenhetens intåg i offentligheten. Catia Hultqvist beskriver i *Dagens Nyheter* *Naked Attraction* som en "bisarr köttmarknad som är 100% avtändande" och att "folk verkar älska att förfasas över det bisarra nakenprogrammet" (Hultqvist, 2022). I *Expressen* skriver Helen Ablatova "Mer ytligt kan det inte bli?" och är dessutom besviken på det spekulativa i formatet - "Det är naket, vilket såklart blir en

snackis (...)". Dessa exempel på bemötanden gentemot *Naked Attraction* och den censurerade nakenheten bekräftar att nakenhet på tv är kontroversiellt. I ett civiliserat samhälle upplever vi vid bevittnandet av nakenhet på tv samma sorts känslor som om vi blivit inkastade i ett omklädningsrum och tvingats bevittna det otrygga skådespel som pågår där inne. Ett skådespel vi, som Elias hävdar, under så många generationer före oss skolats i undvika och skambelägga (Elias, 2000:436-437). Dessa recensioner är uttryck för brott mot det civiliserade samhällets regler, vilket innebär att recensenterna drabbas av skam.

Även om många recensenter bevisligen förhåller sig kritiskt till *Naked Attraction* och medierad nakenhet, så har många tv-tittare visat intresse för programmet. Hela 452 000 människor, nästan var tjugonde svensk, satt bänkade framför tvn när programmets premiär sändes. Intresset för de efterföljande avsnitten blev mindre, men inget av dem hade färre än 113 000 tittare (Dagens Media, 2022). Bevisligen fungerar alltså medieringen av nakenhet för att dra till sig uppmärksamhet, åtminstone bland en betydande del av befolkningen. Som Annette Hill poängterar är producenter såväl som publik medvetna om det även finns en tjusning i att beträda förbjuden mark, framförallt vad gäller mediering av det privata. När programmet *Big Brother* hade premiär fick det utstå kritik på grund av formatets gränslöshet vad gäller medieringen av det privata - ett civilisationsmässigt gränsöverskridande som tabubelagts. I *Big Brother* fick man som tittare likt "en fluga på väggen" följa ett antal främlingar som stängts in i ett hus under ständig kamerabevakning. Det fanns kameror i sovrummen såväl som i badrummen som filmade deltagarnas privata åtaganden dygnet runt.

The feeling of embarrassment was key

(Annette Hill, 2015, s 64)

Så skriver Annette Hill rörande *Big Brothers* framgång. Det går att dra nytta av de skamkänslor och otrygghetskänslor som enligt Elias uppstår vid exponering för nakenhet i omklädningsrum för att göra uppseelseväckande, spekulativa och kontroversiella tv-program. Som tittare upplever man en sorts andrahandsskam vid bevittnandet av medierad tabuöverskridelse och det gör i sin tur innehållet intressant och spännande. Nakenhet på tv går alltså att förstås som ett slags medialt

omklädningsrum. Program som Big Brother, och även i allra högsta grad *Naked Attraction*, blottlägger i den civiliserade människan en sorts voyeuristisk tjusning som uppstår när man betraktar något som man känner med sig är förbjudet. En civiliserad människa som är en del av en pågående sociogenes förstår att medierad nakenhet är skamlig och potentiellt farlig, men kan trots detta, tack vare tv:ns och kamerans förmåga att överskrida de rumsliga kommunikationsvägarnas begränsningar, bevittna det förbjudna från tv-soffan i hemmets trygghet.

Civilisationsprocessen innebär alltså att programmets nakenhet uppfattas som kontroversiell och gränsöverskridande, men det går trots detta att värja sig från de farliga skamkänslorna. I Neads studier framgår att medierad nakenhet inom konsten kan betraktas som legitim ifall ett antal legitimerande aspekter av nakenhetens inramning möts och upprätthålls i betraktandet av den. Inom konsten innebär detta att kvinnlig nakenhet behöver oskadliggöras. Genom att sortera bort "obscena attribut", göra specifika stilval, forma materia enligt konstnärliga ideal och göra det naturliga till något kulturellt går det att tilltala sinnet snarare än det kroppsliga, och nakenheten kan på så vis avläsas på ett kontemplativt och ofarligt sätt (Nead, 1992:20-26). Det går också att placera obsceniteter i en konsthall för att förändra deras avläsning. Konstnären Marcel Duchamps ställde exempelvis ut en helt vanlig pissoar i en konsthall 1917. Verket döptes dock till "The Fountain" och blev tack vare sin inramning vida hyllat. Det betraktas än idag som ett av 1900-talets mest ikoniska konstverk (Tate). Obsceniteter och tabuns inramning spelar alltså en avgörande roll för dess avläsning, menar Nead. Trots att legitimeringsanspråken så som de tar sig uttryck i konsten inte återfinns i *Naked Attraction* finns där likväl liknande legitimeringsanspråk. Genom att förstå de tilltänkta funktioner dessa inslag givits i enlighet med Neads teorier kan vi också nå en djupare kunskap om vår samtids syn på nakenhet. Genom att studera den obscena offentliga nakenhetens inramning i *Naked Attraction* förstår vi att fler synsätt gentemot den nakna kroppen existerar än de som presenterats ovan. För att genomföra denna analys på rätt sätt behöver vi därför förstå vilka alternativa förhållningssätt gentemot nakenhet, utöver det som återfinns i omklädningsrummet, som existerar i vår samtid.

# Nudiststranden

## Nakenhetens fristad

I föregående stycke undersökte vi varför nakenheten i *Naked Attraction* uppfattas som kontroversiell såväl som intressant på grund av att offentlig nakenhet väcker associationer till omklädningsrummet där den är förknippad med fara och otrygghet. Vi förstod också på vilket sätt nakenhet i vår samtid därför kan användas som ett spekulativt verktyg för att väcka intresse och göra kontroversiell tv. Det går dock att förstå nakenheten i *Naked Attraction* på fler sätt, givet att man utgår ifrån andra samtida förhållningssätt gentemot den nakna kroppen. Först måste vi dock dyka djupare ner i detta alternativa, omklädningsrumsutmanande, sätt att förhålla sig gentemot offentlig nakenhet. Vi börjar på en plats som sedan länge fungerat som en fristad för den nakna kroppen, nämligen nudiststranden.

Duerr (1994) beskriver den samtida nudiststranden och de förhållningssätt gentemot nakenhet som återfinns där. Duerr uppfattar civilisationsprocessen som resultatet av samhälleliga uppgörelser med diverse tabun, däribland nakenheten. Det handlar alltså inte så mycket om förfinade förhållningssätt gentemot något i grunden tabubelagt så som Elias ser det, utan snarare om att den civiliserade människan faktiskt frigjort sig från skammen som förknippas med tabun, och därför slipper hantera den helt och hållet. Vi blir alltså civiliserade genom att normalisera sådant som tidigare betraktats som gränsöverskridande till den grad att gränsen inte längre ligger kvar där den tidigare legat och beteendet ifråga inte längre behöver hanteras på ett normaliserande eller legitimerande sätt. Det är helt enkelt bara som det är. Duerrs intresse för programmet *Naked Attraction* hade därför förmodligen varit mycket stort och hans teorier om samtida förhållningssätt gentemot nakenhet appliceras med enkelhet på dess gränsöverskridande natur samt legitimerande aspekter. I brist på medierad nakenhet på tv var dock Duerr tvungen att vända sig till ett annat offentligt rum för att underbygga sina resonemang, nämligen nudiststranden.

På nudiststranden menar Duerr att människan uppvisar ett mer civiliserat och högfungerande förhållningssätt gentemot nakenhet i jämförelse med hur det ser ut i det omgärdande samhället. Då sommarbadaren träder in på denna plats omkullkastas de tabun gällande nakenhet som existerar utanför eftersom den grupp människor som vistas där har upptäckt ett antal fördelar med att förhålla sig mot nakenhet utan att skämmas eller känna sig otrygg. På nudiststranden betraktas sexuell upphetsning inte som farlig, utan som naturlig och hanterbar. Den kropp som i omklädningsrummet betraktas som mindre värd, på grund av sin avvikelse från idealen, hanteras på nudiststranden genom att inte hanteras alls. Det är naturligt och okej att vi alla ser olika ut. Nudiststranden verkar frigörande - nakenhet är något njutningsbart och naturligt. På nudiststranden kan man alltså förhålla sig gentemot nakenheten utan att uppleva skam eller otrygghet. I den civiliserade människan finns därmed idag förmågan att distansera sig från de strukturer som så tydligt uppdagas i omklädningsrummet i mycket större utsträckning än förr. Kroppen behöver inte innebära ett symboliskt kapital i ett socialt rangordningssystem ifall systemet utpekats som det negativa snarare än nakenheten och kroppen. På så vis kan alla attribut, vanliga som ovanliga, frigöras och uppträda offentligt på lika villkor. Det betraktas inte som gränsöverskridande eller tabubelagt att klä av sig naken och blotta sin överviktiga, knottriga och gamla kropp på nudiststranden eftersom själva platsen existerar bortom kroppens och nakenhetens skamgränser. Det är inte nakenheten, utan faktumet att man kan vara naken utan att uppleva skam eller otrygghet, som är själva poängen med att vistas på en nudiststrand. Nudiststranden fungerar som en fristad för sommarbadaren som känner sig tyngd av kroppskomplex och samhällliga restrikerande normer om anständighet. Det är såklart jobbigt att uppleva att man inte duger som man är, att ens symboliska kapital i form av den fysiska kroppens utseende är litet. På nudiststranden tillåts var och en blotta dessa "imperfektioner" för att rasera de strukturer offentlig nakenhet vanligtvis betraktas utifrån. På så sätt skapas ett enligt Duerr ett legitimt utrymme för offentlig nakenhet (Duerr, 1994:142-146).

### Den mediala nudiststranden

Vår samtida kultur präglas av en allt mer inkluderande attityd och inställning till våra kroppars imperfektioner och begränsningar. Under de senaste åren har begrepp som *body positivity*, *fat-shaming* och *self-love* fått stort genomslag, både i Sverige

och internationellt. Begreppen är en del av en kroppsaktivistisk rörelse och syftar till att avstigmatisera icke-ideala kroppar och befria kroppens former och funktioner från bedömande, kritiska blickar och tankesätt. 2016 fanns ordet kroppsaktivism med på språkrådets nyordslista med följande beskrivning;

Ideologiskt grundad verksamhet som syftar till att motverka begränsande skönhetsideal och skapa lika villkor för människor med olika kroppstyper

(Institutet för språk och folkminnen, 2016)

I grunden handlar det alltså om ett sätt att förhålla sig till kroppen som är betydligt mer accepterande än förut. Det yttre spelar ingen egentlig roll för våra människovärden, vi är alla tillräckliga, dugliga och vackra. Vi är alla lika mycket värda. Dessutom tar plus-size modeller numera snarare som regel än som undantag plats i reklamfilmer på tv och på internet. I rakhyvelsreklam syns idag hår på de kvinnoben som ska rakas, till skillnad från förr. Dessutom, i reklam för hudvårdsprodukter har personen som smörjer in sig kanske akne, eller andra hudåkommor. Ibland används idag röd, blodliknande vätska, istället för den traditionella blåa, för att påvisa sugkraften hos tamponger och trosskydd i reklamfilmer. I storstädernas skyltfönster står numera skyltdockor av olika kroppstyper, små som stora (Mitton, 2014). I vågen av *antibodyshaming*-kulturens framväxt har dessutom viss typ av nakenhet kämpats för under bland annat *free the nipple* rörelsen under 2010-talet. Nakenhet kan idag, likt på nudiststranden, även i vår sociopolitiska samtid ses som en del av något av en frigörelserörelse. Alla dessa exempel tyder på att vår samtids förhållningssätt gentemot de attribut som tidigare betraktats som för obscena för att ges mediering är under omförhandling, vilket *Naked Attraction* drar nytta av. Uteslutande mediering av ideal i reklam uppfattas numera som icke-inkluderande och riskerar i en samtid som lägger stor vikt vid inkludering och tolerans för varandras olikheter och imperfektioner att försätta företagen i dålig dager. Nakenheten som en bärande symbol i denna kamp för inkludering, rättvisa och jämlikhet är en mycket stark sådan. Dels är den som tidigare nämnts kontroversiell och uppseendeväckande, dels är den rent metaforiskt välfungerande - Människor klär av sig sina kläder och synliggör sina egna kroppars imperfektioner för att "klä av" och synliggöra strukturella imperfektioner i form av



orättvisa medieringsregler, orimliga kroppsideal och förhållningssätt gentemot kroppen som inskränker på olika grupper känsla av frihet. *Naked Attraction* och den medierade nakenheten kan således även förstås som en slags medial nudiststrand som precis som den fysiska nudiststranden är kapabel att agera fristad åt, och motverka onyttiga förhållningssätt gentemot den nakna kroppen.

På samma sätt bygger *Naked Attraction* sin legitimitet. I avsnitt 3 då en man med svår psoriasis över hela kroppen får lämna studion kommenterar han sin medverkan genom med följande ord;

Jag fick uppleva en fin miljö med olika fina kroppar, jag kommer vara  
mycket mer öppen efter det här, med min kropp.  
(Kärlek med kropp och själ, 2022)

Då fysiska imperfektioner synliggörs, som i exemplet ovan, blottläggs även de imperfekta och tämligen onyttiga strukturer som formar det orättvisa sociala rangordningssystem som upprätthålls i omklädningsrummet, såväl som i omklädningsrums-reality-tvn. För tv-tittaren som lider av kroppscomplex eller nakenskräck etablerar sig således *Naked Attraction* på samma sätt som nudiststranden etablerar sig i förhållande till sommarbadaren. Det skapas på så vis en plats som genom medieringen av nakenhet synliggör de högst orättvisa medieringsregler som Nead identifierar i förhållande till stigmatiserade kroppsformer. *Naked Attraction* kan alltså förstås som en slags medial nudiststrand. Det vill säga att programmet utgör en trygg plats som ger medialt utrymme till nakenhet för att proklamera människokroppens lika värde samt för att utmana de förhållningssätt gentemot nakenhet som upprätthåller strukturella orättvisor som internaliserats sedan vi för första gången som unga satte foten i ett omklädningsrum.

I *Naked Attraction* tas detta samtida förhållningssätt gentemot kroppen fasta på. Faktum är att programmet till och med utvecklar detta förhållningssätt och tar det ett steg längre i och med att de obscena kropparna dessutom är avklädda och filmas i närbild. I *Naked Attraction* visas de omedierbara obsceniteter som Nead (1992) identifierar upp just eftersom de i vår samtid betraktas som omedierbara för att belysa det bakvända och orättvisa i denna uppfattning. För att belysa att detta är vad

programmet är tänkt att representera säger programledaren Sofia Wistam i en intervju som sändes i TV4:s nyhetsmorgon inför programmets premiär följande;

Det är så härligt med både kurvor och små tjejer, och långa och korta  
och tuttar och rumpor och midjor och ja, det är helt fantastiskt.  
(Nyhetsmorgon, 2022)

Det är tydligt att poängen med detta uttalande är att poängtera alla kroppars lika värde - skönhet kan se ut på många olika sätt. För att styrka detta, att alla kroppar är värda mediering, fortsätter Wistam;

Redan när skärmarna höjs för första gången uppstår ibland någon  
slags kemi, och det roliga är att det inte alltid är vad man tror.  
(Nyhetsmorgon, 2020)

Attraktion är alltså subjektiv, menar Wistam. Intervjuaren ställer sedan en motfråga;

**Intervjuare:** På ett sätt känner man att det lite är det här vi vill  
komma ifrån, att inte utseendet ska spela roll?

**Wistam:** Men vet du vad, det som vi ser här är vanliga kroppar, det är  
inte opererat, det är inte retuscherat utan det är precis så som du och  
jag ser ut, utan kläder - och då blir det jäkligt härligt och fint  
(Nyhetsmorgon, 2022).

Dessa förhållningssätt står tydligt i kontrast mot de som uppdragas i analysens första del om omklädningsrummet. Nead menar att de representationer av nakenhet som tillåts är de inom konsten, utbildningen och medicinen - all annan offentligt medierad nakenhet klassas som obscen och får epitetet pornografi. Inom de tre första kategorierna motiveras nämligen nakenheten av andra värden än nakenheten själv, i pornografin är nakenheten och den nakna kroppens förmåga att upphetsa också dess främsta värde. Vid tiden då Nead identifierade dessa motpoler existerade dock inte massmediering av den andra typen av obscenitet, alltså de kroppsliga attribut som blir bortsorterade inom det konstnärliga idealet (Nead, 1992:86-89). Det går därför att argumentera för att en uppdatering av denna kategorisering är

nödvändig för att förstå hur nakenheten i *Naked Attraction* presenteras för att uppfattas som legitim. Denna framställning av offentlig nakenhet skiljer sig nämligen från de inom konsten därför att nakenheten till viss del är själva poängen med att den medieras, samt för att den vägrar att rätta sig efter de konstnärliga idealen. Det går heller inte att placera den inom pornografin. Trots att det är meningen att huvudpersonen ska resonera kring de nakna kropparnas attraktionskraft är deras främsta uppgift inte att vara sexuellt upphetsande. Tanken är istället att huvudpersonen ska *resonera* kring sin subjektiva uppfattning av dessa nakna kroppar på ett *positivt* och *inkluderande* vis. Detta förhållningssätt blir alltså också i grunden kontemplativt. Nakenheten tillåts vara programmets själva poäng för att människan som bedömer nakenheten klarar av att förhålla sig till den utan att skambelägga den. Denna slags avläsning av nakenheten känner vi igen från den konstnärliga avläsningen av nakenhet, samt från Elias internaliseringar som del av en civilisationsprocess. Skillnaden är att dessa, i fallet *Naked Attraction*, inte fungerar för att ge materia form, göra natur till kultur eller obscenitet till ideal. Nakenheten varken sexualiseras eller formas till kultur. Det som sker med nakenheten i *Naked Attraction* är en slags socialisering, där människan som betraktar den genom resonemang kring sina egna attraktionsmässiga preferenser snarare än utifrån samhälleliga normer formar den nakna kroppen till ett socialt objekt. Socialiseringen fungerar för att utmana de orättvisor, frihetsinskränkningar och skambelägganden som omgärdar den civiliserade människans förhållningssätt gentemot nakenhet. Den sociala nakenheten tillåts möjligen medieras därför att den gör anspråk på att flytta fokus från själva nakenheten för att istället ta fasta på vårt förhållningssätt gentemot den. I programmet verkar språkbruket, inramningen och de sociala strukturerna konsekvent för att proklamera att de olika huvudpersonerna utifrån sina egna subjektiva preferenser på ett positivt sätt bedöma de olika aspekterna av de nakna deltagarnas kroppsdelar. De diskuterar storlekar, kroppsformer, könsfrisyrer, tatueringar, ansikten och könsorgan som om de vore vilka vardagligheter som helst. I det behandlandet av nakenheten bekämpas såväl dess stigmat som pornografins och konstens monopol över den. Eftersom den vanliga, stigmatiserade och obscena nakenheten är bortsorterad från både konsten och pornografin är den förtryckt och ojämnt behandlad. I *Naked Attraction* tar den därför chansen att göra anspråk på att få inkluderas i offentligheten via den sociala och offentliga diskussionen i en tid där inkludering, tolerans och frigörelse står högt

på agendan. Programmet verkar för ett skifte i vilket bilden av den nakna kroppen istället för att betraktas som ett sexuellt eller konstnärligt objekt och ideal förändras, och istället kan behandlas och bemötas som ett socialt subjekt. Nakenheten som socialt subjekt är öppen för offentlig förhandling och diskussion utifrån frågor om tolerans, frigörelse, jämlikhet och inkludering.

Möjligen kan man sträcka sig till att konstatera att detta förhållningssätt gentemot kroppen är unikt för vår tid. Som samhälle har vi kollektivt nått en punkt som tillåter oss att dekonstruera de kroppsideal som tidigare generationer format och ålagt oss att internalisera. När vi gör detta upptäcker vi att somliga av dessa ideal i själva verket är onyttiga för oss i denna nya tid. Detta förhållningssätt återfinns inom den feministiska kroppspositivistiska rörelsen, på nudiststranden och i *Naked Attraction*, där den nakna kroppen och dess objektiva utformning oavsett dess potentiella imperfektioner tillåts stå i centrum.

## Nudiststranden och omklädningsrummet i *Naked Attraction*

Hur nakenhetens spekulativa kontroversialitet formatiseras till en kroppens fristad

I den första och andra delen av analysen har vi etablerat två skilda synsätt genom vilka *Naked Attractions* går att betrakta dels som ett slags medialt omklädningsrum, och dels som en slags medial nudiststrand i ett samhälle som i övrigt tenderar att förhålla sig gentemot offentlig nakenhet på samma sätt som vi gör i ett omklädningsrum. Vidare kommer vi därför att argumentera för hur vi kan nå en bättre förståelse kring vår samtids syn på offentlig nakenhet genom att studera programmet utifrån samma principer som återfinns på nudiststranden och i omklädningsrummet. Vi har utgått civilisationsprocessen för att förstå hur nakenheten kommit att betraktas som kontroversiell, samt från myten om civilisationsprocessen för att förstå den utmanande kroppspositivistska andan som har en i grunden väsensskild syn på kroppen och dess ideal. Hädanefter kommer de legitimeringsanspråk som programmet gör studeras med utgångspunkt i dessa båda åskådningar för att bättre förstå hur nakenheten *används* och *behandlas* i *Naked Attraction*, och i förlängningen även i vår samtid. Denna studie ämnar nämligen inte endast identifiera samtida förhållningssätt gentemot offentlig medierad nakenhet, utan strävar också efter att förstå hur nakenheten i *Naked Attraction* får sin mening utifrån sin kulturella kontext. Folk väljer att titta på och medverka i *Naked Attraction* av en anledning. Det är ett frivilligt val att ta del av det *meningsskapande* programmet bidrar till i frågor om nakenhet. Det är därför av stor vikt att ställa sig frågan: varför väljer folk att ta del av det meningsskapande som *Naked Attraction* står för? För att besvara detta behöver vi förstå vilka *värden* *Naked Attraction* representerar, upprätthåller eller skapar.

På arenan där mediehusen tävlar om publikens uppmärksamhet genom att producera intresseväckande och nytänkande programformat har Kanal 5 och Discovery plus identifierat ett sätt att tänja på det överenskomna regelverk inom vilket mediehusen tvingas operera. Att använda sig av nakenhet betraktas naturligtvis som spekulativt och skandalöst i vår samtid. Alla samhällets regler och normer skvallrar om att den som gör ett program med censurerad nakenhet skulle riskera att diskvalificeras och nekas framtida tävlingsmedverkan. Det skulle vara som att använda sig av otillåtna preparat inför ett 100-meterslopp - otänkbart! ...Så länge man inte finner ett sätt att få preparatet godkänt av spelregelsmakarna - publiken. Ifall man ramar in nakenheten på rätt sätt genom att låta den framställas i ett

respekterat forum och behandla den med ett högst sakligt men upplyftande språkbruk, samtidigt som dess stigman bekämpas med hjälp av utbildande faktainslag och dessutom låter detta ske i en tid där nakenhet förknippas med frigörelse så skulle det kunna fungera. Nakenheten skulle förbli tillräckligt intressant för att dra många nyfikna tittare samtidigt som dess skandalösa, skamliga och omedierbara natur skulle legitimeras av dess inramning. På så sätt har regelverket gällande det förbjudna preparatet nakenhet på arenan för medieproduktion av reality-tv förflyttats och skrivits om, förutsatt att ett antal motkrav i form av nakenhetens inramning upprätthålls.

Vilka är då dessa? Till att börja med spelar *platsen* en avgörande roll. Med platsen avses det medium i vilket programmet tillåtits offentligt utrymme. Genom att visas på en etablerad mediakanal ges programmet en accepterad och legitim status i samhället. Programmet tilldelas acceptans för att det använder sig av kanalens egen legitimitet. Tv5 och Discovery+ är accepterade och vedertagna aktörer inom den svenska tv- arenan. Agendasettingsteorin (McCombs, M. E., & Shaw, D. L. 1972), eller dagordningsfunktionen på svenska, innebär att medierna har makt att sätta olika frågor och fenomen på agendan för debatt i ett samhälle. I och med *Naked Attractions* intåg i de svenska tv-tablåerna väcks alltså frågan rörande medierad o censurerad offentlig nakenhet bland befolkningen (Thompson. 2001,141-149). Den massmediala spridning som detta tv-program får skapar ett samtal om huruvida nakenheten borde uppfattas som upprörande eller inte. Mottagaren får på så vis samtalsämnet och diskursens innehåll från mediet men är sedan fri att bilda sin egen åsikt efter den vidare debatten som förs i samhället, vilket tydligt framgår av den debatt som ovanstående exempel är hämtade från. Oavsett ifall merparten av befolkningen i slutändan bestämmer sig för att nakenheten är upprörande eller ej så innebär dagordningsfunktionen åtminstone att ämnet numera inte längre är så pass tabubelagt att det bör hållas utanför den offentliga debatten. I och med nakenhetens mediering på etablerade kanaler och streamingtjänster måste den tvärtom uppfattas som att dess förekomst är så pass normaliserad att den i alla fall kan diskuteras.

Vidare verkar programmets *produktionsvärde* legitimerande. Genom att placera nakenheten i en studio med professionell ljussättning, estetiskt designade studiokulisser med välkända Sofia Wistam som programledare och i ett i övrigt

standardiserat reality-tv-format, samt ger den ett syfte i form av att den blir del i en experimentell dejtingtävling så är meningen att en igenkänningsfaktor byggs upp. Angela Smith (2022) beskriver i studien *How the hell did this get on tv?* hur nakenheten på så vis beslöjas under en mantel av standardisering som verkar för att man som tittare avkoda denna gränsöverskridning som reality-underhållning, inte pornografi.

Även *språket* fyller en legitimerande funktion genom att behandla deltagarnas nakna kroppar med ett positivt och upplyftande språkbruk. Inte ett enda negativt ord yttras om en annan människas uppenbarelse under hela programserien. Dessutom talar huvudpersonen och programledaren konsekvent om resterande deltagares nakenhet på ett sakligt och odömande sätt. I avsnitt 2 visas en överviktig kvinnas underdel upp, huvudpersonen resonerar då på följande sätt kring kvinnans kön:

Väldigt fint, den ser väldigt mjukt ut, saftigt och juicy. Det är härligt.

Där kan man hänga!

(Naked Attraction, 2022)

När samma kvinna i omgången efter blir eliminerad besvarar hon Sofia Wistams fråga angående hur det kändes att stå i boxen och få höra de positiva resonemang som använts för att bemöta hennes kropp på följande vis:

Jättebra, när man så många gånger har känt "eh" över sin kropp när man ser sig själv i spegeln känns det jättekul att höra alla positiva saker. Det tackar jag för. Senaste tiden har jag haft mycket ångest över bröstet men att jag fick så många fina komplimanger över bröstet känns jättebra. Det är så här jag ser ut och det känns bra att se ut som jag gör.

(Naked Attraction, 2022)

Språkbruket identifierar alltså på ett upplyftande och tolerant sätt att kvinnan är större än många av de andra deltagarna. Istället för att beskrivas i negativa ordalag benämns kvinnans övervikt istället på ett positivt vis. Positiva ord som mjuk, saftig och *juicy* används istället för negativa ord som tjock eller fet. Detta sätt att förhålla

sig till nakenhet går alltså att likna vid nudiststrandens. Effekten av språkbruket är tydligt. Kvinnan vittnar om att komplimangerna får henne att känna sig bekväm med sin nakna kropp. Stämningen som verkar i *Naked Attraction* har alltså utöver exponeringen av nakenhet inför andra människor få likheter med omklädningsrummets dynamik.

Språkbruket i *Naked Attraction* är dock relativt unikt för reality-tv-program vars dramaturgi bygger på elimineringsprocesser. Faktum är att ett ärligt, raljant och kritiskt bedömande och språkbruk gentemot andra människor är många reality-dejtingprogramms själva poäng. I *Paradise Hotel* (2019), *Fboy Island* (2023), och *Ex on the beach* (2020) används "synkar" där var och en av deltagarna får tillfälle att i enskildhet berätta om sina ärliga, ofiltrerade känslor och preferenser rörande de andra deltagarna. I programmet *Gift vid första ögonkastet* (2022) möter varje par flera gånger under programmet en slags parterapeut och samtalar om sina uppfattningar om varandra. I *Första dejten* (2022) intervjuas alla deltagare efter dejten och får redogöra för huruvida personen de just mött var tillräckligt intressant för att gå på fler dejter med eller ej. Dessa inslag bygger på att deltagarna är öppna med sina faktiska känslor gentemot personen de står i begrepp att bedöma, vilket även inbegriper det symboliska kapital som den fysiska kroppen utgör. Språkbruket är därför annorlunda, mer utmanande och kritiskt än i *Naked Attraction*.

Två slutsatser kan dras från denna observation. Dels skapar det positiva och upplyftande språkbruket gentemot deltagarna i *Naked Attraction* en känsla av trygghet i förhållande till den nakna kroppen och dess imperfektioner. Precis som på nudiststranden kommer ingen i detta mediala rum att negativt döma dig utifrån din fysiska nakna uppenbarelse. På nudiststranden såväl som i *Naked Attraction* är det inte din kropps symboliska kapital i det sociala rangordningssystemet som gör dig åtråvärd. Attraktionen är istället subjektiv och därför inte idealsbunden. Dels kan vi genom språkbruket förstå att de ämnen som genom nakenheten behandlas i *Naked Attraction* är mycket känsliga, kontroversiella och svårnavigerade i vår samtid. Det omklädningsrumsmässiga förhållningssättet gentemot programmet förtäljer oss å ena sidan att nakenheten är farlig och kräver legitimering och inramning för att accepteras som i konsten. Å andra sidan är den konstnärliga inramningen och



legitimeringen av nakenheten och dess imperfektioner farlig och behöver ifrågasättas för att uppnå attraktionsmässig och medieringsmässig jämlikhet.

Detta ifrågasättande tydliggörs i *faktainslagens* legitimerande verkningar. Dessa fyller samma funktion som inom konsten, de *avstigmatiserar*. Dock fungerar avstigmatiserandet i *Naked Attraction* på ett omvänt sätt i förhållande till hur det fungerar inom konsten. Vid ett tillfälle i det första avsnittet talas det om en person vars snopp i huvudpersonens tycke är relativt stor. Detta äger rum direkt efter att man talat om en annan person med mindre snopp. När personen med mindre snopp samtalades om berördes inte hans snoppstorlek, fokus lades så istället på hans stora händer och vältränade ben. När huvudpersonen sedan i positiv bemärkelse nämner att nästa persons snopp är stor undrar Wistam ifall storleken har betydelse. Huvudpersonen svarar då att tekniken såklart också är viktig och sedan klipps det till ett informativt faktainslag med en *voice over* som delger oss sexualkuriosa.

Många undrar ifall storleken har betydelse, men faktum är att även en genomsnittlig penis är en tredjedel längre än en vagina. En stor penis kan skapa njutning, men den kan också orsaka obehag. här kommer därför rådet att lägga stor vikt vid förspel då vaginan hos en fullt upphetsad vagina nästan kan fördubblas  
(Första dejten, 2022).

På likande vis behandlas många sexuella och kroppsliga tabun som finns representerade bland deltagarna. Då det talas om en kvinna med stora och utstickande blygdläppar klipps följande faktainslag in:

Kvinnor som har större inre blygdläppar är lyckligt lottade. Forskning har visat att detta ökar den sexuella njutningen och det beror på de tusentals nervtrådar som finns i blygdläpparna och att dessa är mer exponerade för beröring  
(Rosa drömmar, 2022)

När en kvinna med relativt små bröst resoneras kring låter faktainslaget så här:

Enligt en forskningsstudie är små bröst 24% mer känsliga än stora bröst. Detta kan bero på att de har samma mängd nervändar men de är komprimerade på mindre yta - vilket leder till ökad känslighet, och därför också mer sexuell njutning vid beröring.

(Rosa drömmar, 2022)

Rent innehållsmässigt ges ingen förklaring till varför dessa faktainslag dyker upp där de gör. Det ges heller ingen förklaring till varför faktainslagen behandlar just dessa specifika attribut hos de olika kropparna. Hur som helst är det inte svårt att begripa deras funktion, och att de behandlar just dessa attribut är ingen slump. De attribut som lyfts fram i positiv bemärkelse är sådana som i vår samtid är stigmatiserade. De skillnader Nead gör mellan sinnet och kroppen, form och materia samt konst och obscenitet ger oss förklaringar till varför just dessa attribut kräver avstigmatisering för att möjliggöra mediering. Nead menar att kroppar är konstruerade koncept vars ideal finns i sinnet, där kroppens materia formas till konst genom att sortera bort dess obsceniteter. På så sätt oskadliggörs det som vi i nakenheten uppfattar som farligt, vilket i sin tur tillåter dess mediering och dess utrymme i det offentliga bildspråket (Nead, 1994, s. 22-25). Många av kroppens vanligaste attribut och variationer har alltså sorterats bort från det offentliga bildspråket medan ett mycket ovanligt och svåruppnåeligt ideal har normaliserats. När sådana kroppsattribut som utstickande blygdläppar, "genomsnittliga" penisstorlekar eller små bröst medieras uppfattas dessa i vår samtid som obscen, oformad materia som inte hemmahör i offentligheten. Faktainslagens funktion är alltså att verka avstigmatiserande. Kroppen kläs av, obsceniteterna medieras och inslagen validerar deras existens i positiv bemärkelse. När mer ideala kroppsdelar medieras, vilket även det förekommer i *Naked Attraction* återfinns dessa faktainslag inte. I vår samtid behöver vi inte få det förklarat för oss att en forskningsstudie visade att män till exempel anser stora fylliga bröst vara 24% mer sexiga än små och hängiga och därför är mer åtråvärda. Den typen av nakenhetsavkodning är redan inbäddad i oss från civilisationsprocessen, nakenhetsidealen och omklädningsrummets sociala rangordningssystem. Detta typ av förhållningssätt gentemot nakenhet är precis vad programmet genom faktainslagen försöker motverka och synliggöra, eftersom det också innebär ett förtryck av de mer stigmatiserade, icke-legitima fysiska kropparna. Återigen kan vi se hur samma funktioner och förhållningssätt som återfinns på

Duerrs nudiststrand aktivt arbetets in i programmet för att legitimera medieringen av stigmatiserad offentlig nakenhet.

I ett civiliserat samhälle har vi nämligen enligt Duerr utvecklat förhållningssätt gentemot tabun som gör att de går att förhålla sig till utan att uppleva skam, till exempel på nudiststranden. I nakenhetens fall innebär detta att nakenheten betraktas som något stigmatiserat och farligt i offentligheten, men också till något åtråvärt och intimt i det privata. Nakenheten är alltså farlig och underskön vilket gör den intressant. Dessa konceptualiseringar är dock under ständig utveckling och förhåller sig till samhällets omgivande normer och värderingar. I takt med att dessa normer och värderingar hamnar under omförhandling kan människor dock börja forma nya förhållningssätt att internalisera. Genom att legitimera de uppstickande inställningar till nakenhet som börjar växa sig starkare i vår samtid så tar konceptualiseringar i vilka kroppens frigörelse, inkludering och jämlikhet form. Detta är tydligt i *Naked Attraction* som varken tar hänsyn till normativa kroppsideal eller anständig censurering. *Naked Attraction* använder sig alltså av sin samtid i de legitimerande inslagen som diskuteras ovan. Tillsammans tyder detta på att de mediala gränserna för hur nakenhet kan tillåtas i det offentliga bildspråket är under omförhandling, de förflyttas och utmanas av nya, måhända mer civiliserade och nyttiga förhållningssätt gentemot den nakna kroppen.

Vi kan alltså se att den offentliga nakenheten i vår samtid är konstruerad utifrån ett regelverk som innebär att skam och fara är förknippat med betraktandet av den på samma sätt som Elias och Nead beskriver. Detta samtida förhållningssätt gentemot nakenhet exemplifieras tydligt genom ungdomars uppträdelsemönster och affekterade upplevelser i offentliga omklädningsrum. Vi kan också se att det därför krävs legitimering av medierad nakenhet i vår samtid på grund av dess kontroversiella natur. Dock ser den legitimering av medierad nakenhet som äger rum på tv inte ut på samma sätt som de legitimeringar som återfinns inom den accepterade konsten. De fyller samma funktion men tar sig olika uttryck. Legitimeringsanspråken i *Naked Attraction* syftar inte till att oskadliggöra nakenheten genom att objektifiera den, ge den ny form eller sortera bort dess imperfektioner. Tvärtom visas det som Nead identifierar som obscen upp i kvardröjande explicita närbilder likt pornografin. Men eftersom det resoneras kring

det obscena på ett sakligt, positivt och subjektivt vis kan vi heller inte kategorisera programmets innehåll som pornografiskt. I *Naked Attraction* verkar legitimeringsanspråken för att socialisera nakenheten. Nakenheten kan som i konsten på så vis tillåtas mediering eftersom den trots sin uppseendeväckande paketering inte är programmets själva poäng. Poängen är istället att visa upp olika kroppar och resonera kring dem på ett positivt och avstigmatiserande sätt. Genom att låta nakenheten ta plats i det offentliga bildspråket synliggörs det sätt på vilket vårt samhälles skapar mening i frågor om nakenhet. I *Naked Attraction* uppdagas att dessa strukturer, som är tydliga i omklädningsrummet, är högst orättvisa och icketoleranta. Det som vid första anblick kan uppfattas som ett spekulativt trick för att skapa kontroversiell nakenhetssensations-tv, den "bisarra köttmarknaden" som innebär "the death of all civilisation" i kritikernas ögon fyller alltså en djupare, högst progressiv och positiv funktion. Nakenheten är inte programmets funktion, snarare används den som ett verktyg för att synliggöra onyttiga internaliserade förhållningssätt som skambelägger och indikerar fara, som förtrycker och fångslar, som upprätthåller ojämlikhet och orimliga ideal.

## Slutsatser

I den här uppsatsen har vi k tre slutsatser. Vi har valt att presentera dem i en logisk ordning då varje slutsats banar väg för nästa slutsats i ledet. För det första kan vi konstatera att vår samtids mediala regelverk rörande offentlig nakenhet har skrivits om. För det andra kan vi förstå att detta kommer sig av de funktioner som byggs in i dels vår samtids förhållande till offentlig nakenhet samt dels i den medierade nakenhetens inramning. Till sist ser vi att denna inramning innebär en ny typ av legitim offentlig nakenhet som fyller en viktig och högst positiv funktion.

## Det nya regelverket för offentlig nakenhet

I den här uppsatsen har vi konstaterat att offentlig nakenhet kan tilldelas legitimt utrymme i vårt offentliga bildspråk utan att nödvändigtvis behöva klassas som antingen konst eller pornografi. Denna nya typ av medierad nakenhet använder sig på samma sätt som den konstnärliga nakenheten av en legitimerande inramning som möjliggör för dess betraktare att avläsa den utan att översköljas av allt för stora skamkänslor. Skambeläggandet av offentlig nakenhet kommer sig av civilisationsprocessens sociogenes som varje människa i vårt samhälle skolats i och internaliserat sedan födseln. Nakenhet har kommit att betraktas som onyttig och farlig och har därför begränsats till den privata sfären. Detta förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet i vår samtid exemplifieras tydligt genom vårt uppträdande i omklädningsrummet, där vi tvingas konfronteras av den otrygghet och skam som uppstår vid skådandet av, och deltagandet i offentlig nakenhet. I denna samtida kontext vore det egentligen otänkbart att tilldela ett program med censurerad nakenhet legitimt utrymme i vårt offentliga bildspråk på tv. Uppsatsen fortsätter sålunda med att undersöka vilka plausibla förklaringar till detta som kan identifieras. Vi konstaterar att utmanande förhållningssätt gentemot offentlig nakenhet samexisterar med omklädningsrummets. På nudiststranden går det att ta del av offentlig nakenhet utan att uppleva varken skam, otrygghet eller fara. Detta kommer sig av att civilisationsprocessen går att förstå även på motsatt sätt. På dagens nudiststränder kan vi förhålla oss gentemot offentlig nakenhet utan skam därför att vi förflyttat gränsen för de tabun som länge omgärdat offentlig nakenhet i högre grad än förr. Vi är idag kapabla att separera skammen från nakenheten och kan därför hantera den på ett friare, mer civiliserat sätt. Nakenheten i *Naked Attraction* kan därför i en "omklädningsrumsamtid" konstateras ha en rent spekulativ funktion i och med det intressanta i gränsöverskridande och kontroversiell mediering av nakenhet.

## En ny representation

Inramningen av nakenheten fungerar emellertid för att betraktaren ska kunna avläsa nakenheten som om hen befann sig på nudiststranden. Genom ett antal legitimeringsanspråk som knyter an till en mer tolerant, öppen och positiv hantering av nakna kroppar - olikt omklädningsrummet och likt nudiststranden - ser vi att

*Naked Attractions* funktioner sträcker sig bortom nakenhetens ytliga spekulativitet. *Naked Attraction* bidrar genom den medierade nakenhetens inramning till att skapa en medial fristad för nakenheten och alla dess naturliga imperfektioner. Den nya typ av nakenhet som *Naked Attraction* som den mediala nudiststranden ger dess betraktare möjlighet till att använda nakenheten som ett socialt verktyg som synliggör dess orättvisa konstruktioner och restriktioner i vår omklädningsrumspräglade samtid. Dessutom erbjuder den alternativa och utmanande förhållningsätt gentemot nakenheten som socialt subjekt där tolerans, positivitet och jämlika förutsättningar till medialt och offentligt utrymme möjliggörs.

Genom att studera programmet *Naked Attraction* med hjälp av samma principer som finns på nudiststränder och i omklädningsrum, kan vi få en bättre förståelse för vår tids syn på offentlig nakenhet. Analysen visar också på den utmanande kroppspositivistiska andan som har en grundläggande annorlunda syn på kroppen och dess ideal, och hur detta kan bidra till en mer inkluderande och rättvis samhällskultur.

## Den nya nakenheten

Neads (1992) teori om nakenheten inom konst och pornografi fungerar väl för att underbygga analysen av nakenheten i *Naked Attraction*. Dock går det att påvisa en viss otillräcklighet i det nakenhetsspektrum som redovisas för i *The female nude*. Den typ av nakenhet som återfinns i *Naked Attraction* passar varken in i konstens legitimerande struktur, eller i pornografins obscena upphetsning. Denna nya typ av nakenhet står alltså på ett sätt utanför dessa kategorier och blir därför ett objekt för fristående inskränkning av samhällets vassa ögon. Nakenheten visar sig dock legitimerad likt den i konsten. Som ovan nämnt rättfärdigas den på många plan och faller in i en kontemplativ mottagandeprocess. Legitimeringsanspråken för denna typ av nakenhet skiljer sig dock kategoriskt från dem knutna till nakenhet inom konst och måste därför förstås som en ny kategori i relation till de två Nead presenterar. De nya legitimeringsanspråken konstitueras med hjälp av den nakna kroppen som verktyg för att uppmärksamma betraktaren på de kroppspositivistiska tankegångar som återfinns på nudiststranden och som sprids i samhället som i övrigt har ett skambeläggande och förtryckande inställning till offentlig nakenhet. Denna uppsats främsta bidrag är alltså att uppdatera Neads klassifikationer av offentlig

nakenhet som i och med *Naked Attractions* nya sätt att mediera nakenhet blivit högst aktuell, men också otillräcklig. Nakenheten i *Naked Attraction* är varken fullständigt skambelagd och obscen som i pornografin. Den är heller inte fullständigt legitim och uppskattad som i konsten. Den är snarare ett bevis på att orättvisor i de regelverk rörande mediering av nakenhet nu börjar uppmärksammas i större och bredare utsträckning idag än vid tiden då Neads teorier utvecklades. Nudiststrandens förhållningssätt gentemot nakenhet börjar på allvar utmana omklädningsrummets, och medieringen av nakenhet i *Naked Attraction* är potentiellt ett steg mot en mer tolerant, öppen och inkluderande syn på den nakna kroppen.

## REFERENSER

Alvesson, Mats & Sköldberg, Kaj (2017). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Tredje upplagan Lund: Studentlitteratur

Aslama, M. (2009). Playing House: Participants' experiences of Big Brother Finland. *International Journal of Cultural Studies*, 12(1), 81–96.

Asplund, Johan (1983). *Om undran inför samhället*. [Ny uppl.] Lund: Argos

Bandura, A. (2001). *Social cognitive theory of mass communication*. *Media Psychology*, 3(3), 265–299.

Chu, D. (2020). *An (un)romantic journey: Authentic performance in a Chinese dating show*. *Global Media and China*, 5(1), 40–54.

Cloud, Dana (2010) *The Irony Bribe and Reality Television: Investment and Detachment in The Bachelor*, *Critical Studies in Media Communication*, 27:5, 413-437

Couturier, L. E., Chepko, S., & Coughlin, M. A. (2005). Student Voices—What Middle and High School Students Have to Say about Physical Education. *Physical Educator*, 62, 170-177.

Duerr, Hans Peter (1994). *Myten om civilisationsprocessen* Bd 1 Nakenhet och skam. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion

Elias, Norbert (2000). *The civilizing process: sociogenetic and psychogenetic investigations*. Rev. ed. Oxford: Blackwell

Ferris, A.L., Smith, S.W., Greenberg, B.S. and Smith, S.L. (2007), *The Content of Reality Dating Shows and Viewer Perceptions of Dating*. *Journal of Communication*, 57: 490-510.

Flyvbjerg, Bent (2001). *Making social science matter: why social inquiry fails and how it can succeed again*. Cambridge: Cambridge University Press

Frith, Hannah, Raisborough, Jayne & Klein, Orly (2014) *Shame and Pride in How to Look Good Naked*, *Feminist Media Studies*, 14:2, 165-177.

Hill, Annette (2014). *Reality TV*. Abingdon, Oxon: Routledge

McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *The Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187. <http://www.jstor.org/stable/2747787>



Merriam, Sharan B. (1994). *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur

Nead, Lynda (1992). *The female nude: art, obscenity, and sexuality*. London: Routledge

O'Donovan, T., Sandford, R., & Kirk, D. (2015). Bourdieu in the changing room. In Hunter, L., Demos, W., & Emerald, E. (Eds.). *Pierre Bourdieu and Physical Culture* (1st ed., pp. 57– 64). Routledge

Scarborough, R. C., & McCoy, C. A. (2016). Moral reactions to reality TV: Television viewers' endogenous and exogenous loci of morality. *Journal of Consumer Culture*, 16(1), 164–191.

Smith, A. (2019). 'How the hell did this get on tv?': Naked dating shows as the final taboo on mainstream TV. *European Journal of Cultural Studies*, 22(5–6), 700–717.  
<https://doi.org/10.1177/1367549419847107>

Thompson, John B. (2001). *Medierna och moderniteten*. Göteborg: Daidalos

## ELEKTRONISKA RESURSER

Heritage, S. (2016). Naked attraction: The apocalyptic rise of nude dating shows. Retrieved February 6, 2023, from  
<https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2016/jul/25/naked-attraction-the-apocalyptic-rise-of-nude-dating-shows>

Hultquist, C. (2022). Den Bizarra Köttmarknaden "naked attraction" är 100 procent avtändande. Retrieved February 6, 2023, from  
<https://www.dn.se/kultur/catia-hultquist-den-bisarra-kottmarknaden-naked-attraction-ar-100-procent-avtandande/>

Institutet för språk och folkminnen (2016), "Kroppspositivism", *Nyordslistan 2016*, Retrieved February 5th, 2023, from, <https://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-nyord/nyordslistor>

Kihlström, L. (2022). Sista Avsnittet Av "Naked Attraction" sänt – här är tittarsiffrorna från Säsongen. Retrieved February 6, 2023, from <https://www.dagensmedia.se/medier/rorligt/sista-avsnittet-av-naked-attraction-sant-har-ar-tittarsiffrorna-fran-sasongen/>

Mitton, N. (2014, January 10). Obesity is a growing health concern, is Nike's new plus-size mannequin helping or harming? Retrieved February 1, 2023, from [https://www.mymed.com/latest-news/obesity-is-a-growing-health-concern-is-nikes-new-plus-size-mannequin-helping-or-harming'](https://www.mymed.com/latest-news/obesity-is-a-growing-health-concern-is-nikes-new-plus-size-mannequin-helping-or-harming)

Tate. (n.d.). 'fountain', Marcel Duchamp, 1917, replica 1964. Retrieved February 6, 2023, from <https://www.tate.org.uk/art/artworks/duchamp-fountain-t07573?fbclid=IwARopWZ56oQnBrSVYK3Q4PotdjgPPpkMkk6fGmJyp2EkwQddS9HUDvSsLdk>

TV4 Nyheterna. (2022). Sofia Wistam om naked attraction: "De Sa till MiG att prata mer om pungen!" Retrieved February 6, 2023, from <https://www.tv4.se/klipp/va/13771797/sofia-wistam-om-naked-attraction-de-sa-till-mig-att-prata-mer-om-pungen>

## EMPIRISKA REFERENSER

Bachelor Sverige (2022). *Bachelor Sverige*. [TV] TV4, 2023-01-05.

Bonde söker fru (2022). *Bonde söker fru*. [TV] TV4, 2022-12-28.

Dejtingdjungeln (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

Ex On the Beach (2020). *Ex On the Beach* [TV] Discovery, 2023-01-08.

Fboy Island (2023). *Fboy Island*. [TV] Discovery, 2023-01-05.

Första dejten (2022). *Första dejten*. [TV] SVT, 2022-12-28.

Första dejten (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

Gift vid första ögonkastet (2022). *Gift vid första ögonkastet*. [TV] SVT, 2022-12-22.

Hemliga beundrare (2018). *Hemliga beundrare*. [TV] Viaplay, 2023-01-05.

Hemligheten (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

Hotell romantik (2023). *Hotell romantik*. [TV] SVT, 2023-01-05.

Kärlek med kropp och själ (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

Paradise hotel (2019). *Paradise hotel*. [TV] Pluto TV, Viafree, 2023-01-05.

Personlighet är allt (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

Rosa drömmar (2022). *Naked attraction*. [TV] Discovery, Kanal 5, 2022-12-14.

